

KÁRPÁTI FERENC

1926. október 16. Putnok, Borsod, Gömör és Kishont vármegye – 2013. szeptember 27. Budapest

KATONAI SZOLGÁLAT, BEOSZTÁSAI, FŐBB PÁRTTISZTSÉGEI

Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Katonapolitikai Tanszék, tanszékvezető	1957. március–1958. február
A Magyar Néphadsereg MSZMP Bizottsága első titkára	1958. február 27.–1970. december 17.
Az MSZMP KB póttagja	1962. november 24.–1966. december 3.
A Magyar Néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, honvédelmi miniszterhelyettes	1970. december 19.–1985. december 30.
Az MSZMP KB tagja	1985. március 22.–1989. október 7.
Honvédelmi miniszter	1985. december 30.–1990. május 23.

RENDFOKOZATAI

hadnagy	1949. február 2.
főhadnagy	1950. május 1.
százados	1952. május 1.
őrnagy	1953. április 1.
alezredes	1957. szeptember 29.
ezredes	1961. november 7.
vezérőrnagy	1967. április 4.
altábornagy	1975. szeptember 29.
vezérezredes	1985. december 30.

PÁLYÁJA

Apja, Kurej Ferenc cipészsegéd, kisiparos, majd gyári munkás volt, anyját Szombati Erzsébetnek hívták. Szülei ötödik, legkisebb gyermekeként 1931 és 1939 között családjával a fővárosban élt, majd szülőhelyén fejezte be a polgári iskola harmadik és negyedik osztályát. A miskolci kereskedelmi középiskolában tanult tovább, ott szerzett érettségi

bizonyítványt. 1944-ben segéd munkásként helyezkedett el a Bányaiipari Építő Vállalat putnoki üzemében.

1945-ben lett tagja a Magyar Kommunista Pártnak (MKP), egyúttal a párt ifjúsági szervezetének számító Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség Borsod vármegyei járási titkáráként tevékenykedett. 1946-tól az MKP, majd a pártegyesítés után a Magyar Dolgozók Pártja Borsod Megyei Bizottság káderosztályán politikai munkatársként foglalkoztatták.

Pártutasításra három hónapos tiszti tanfolyamra jelentkezett, majd annak elvégzése után, 1949. februárban hadnagyi rendfokozatban hivatásos katona lett. Első beosztásában a Tüzér Tiszti Iskola ütegparancsnokának politikai helyettese volt, majd ugyanebben az évben a pécsi Lövész Tiszti Iskola zászlóaljparancsnok-politikai helyettesi feladatokat látott el, közben a Honvéd Katonai Akadémián levelező tanulmányokat folytatott. 1953-ban befejezte a kétéves Sztálin Katonapolitikai Akadémiát, s őrnagyi rendfokozatban a veszprémi 34. ágyús dandárnál a parancsnok politikai helyettese (politikai osztályvezető) lett. 1955. szeptemberben aspirantúrára küldték a moszkvai Lenin Katonapolitikai Akadémiára, de tanulmányait a magyarországi forradalom és szabadságharc kitörése miatt 1956. október végén félbeszakította, és hazatért.

1956 novemberében a Kádár-kormány támogatására szervezett Honvéd Karhatalomban teljesített szolgálatot. 1956. decembertől a Honvédelmi Minisztériumban szolgált, 1957. márciustól a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia katonapolitikai tanszékét vezette, 1957. szeptembertől alezredeként. 1958. februárban megtették a Magyar Néphadsereg pártbizottsága első titkárának, 1961. novemberben ezredessé, 1967. áprilisban vezérőrnaggyá nevezték ki. 1962. novemberben a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusán póttagként bekerült a Központi Bizottságba, a póttagsági rendszer megszűntetésekor, 1966. decemberben kimaradt a testületből, de beválasztották az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságába.

1970. decemberben kinevezték a Magyar Néphadsereg politikai főcsoportfőnökévé, egyúttal honvédelmi miniszterhelyettesé. 1975. szeptemberben altábornaggyá lépett elő. Az MSZMP XIII. kongresszusán beválasztották a Központi Bizottságba, amelynek a párt feloszlásáig, 1989. októberig maradt tagja. Oláh István honvédelmi miniszter váratlan halála után, 1985. december végén vette át a honvédelmi tárca irányítását. Kinevezésekor vezérezredessé léptették elő. 1989. decemberben a néphadseregben tartalékkállományba helyeztette magát, ettől kezdve civilként irányította a Honvédelmi Minisztériumot. A miniszteri bársonyszékből az Antall-kormány hivatalba lépésekor, 1990. májusban állt fel, és kérte nyugdíjazását. 1971. április és 1990. március között országgyűlési képviselő is volt.

KITÜNTETÉSEI

Kiváló Szolgálatért Érdemérem (1955); Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957); Vörös Csillag Érdemrend (1959, 1970); Vörös Zászló Érdemrend; Kiváló Szolgálatért Érdemérem 15 év után (1964); Szolgálati Érdemérem 10, 20, 30, 40 év után; Felszabadulási Jubileumi Emlékérem (1970); 60 éves a Szovjet Hadsereg Emlékérem (1970); a Nagy Honvédő Háború Győzelmének 25. Évfordulója Emlékérem (szovjet) (1970); a Mongol Népköztársaság 50 éves Jubileumi Emlékérem (1971); Fegyverbarátságért Érdemérem (1971, 1972); Grünwald Emlékérem (lengyel) (1972); 50 éves a Csehszlovák Kommunista Párt Emlékérem (1972); Ifjúságért Érdemérem (1973); a Haza és a Nép Szolgálatáért Harci Érdemrend (NDK) (1978); a Nagy Honvédő Háború Érdemérem arany fokozata (NDK) (1978); Szolidaritási Érdemrend (kubai) (1978); „Októberi Forradalom” Érdemrend (szovjet) (1980); „30 éves a Bolgár Népköztársaság” Emlékérem (1982); „1300 éves a Bolgár Állam” Jubileumi Emlékérem (1982); Dimitrov születésének 100. Évfordulója Jubileumi Emlékérem (1982); Szocialista Magyarországért Érdemrend (1983); Scharnhorst Érdemrend (NDK); „40 éves a szocialista Csehszlovákia” Emlékérem (1985); „A Nagy Honvédő Háború Győzelmének 40. évfordulójára” Emlékérem (szovjet) (1985); Hadsereg Érdemrend I. fokozata (Vietnam) (1985); 30 éves a Nemzeti Néphadsereg Emlékérem (NDK); „A Szovjet Fegyveres Erők 70 éve” Emlékérem (szovjet) (1988)

FŐ MŰVEI

A fegyelemre nevelés kérdései és a Horthy-hadsereg úgynevezett „hagyományai”. *Politikai Értesítő*, 1957/1.
Feladataink a pártkonferencia után. *Honvédségi Pártmunkás*, 1958/5.
Szabadságunk harmincöt éve. *Honvédelem*, 1960/3.
Növeljük a pártmunka színvonalát. *Honvédségi Szemle*, 1960/9.
Pártunk VIII. Kongresszusa előtt. *Honvédségi Szemle*, 1962/8.
A Nagy Október diadala. *Honvédségi Szemle*, 1967/11.
Hatékonyabb, összehangoltabb ideológiai nevelést. *Honvédelem*, 1976/10.
Puskalövés nélkül... Duna International, Budapest, 2011.

FORRÁSOK

Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 381/1297
Csendes László–Gellért Tibor: Az MN vezető állománya. Hadtörténelmi Levéltár Magyar Néphadsereg KGY (Különgyűjtemény) C 213.
Az MSZMP Politikai Bizottsága 1958. február 11-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 5/66. őrzési egység
Az MSZMP KB Titkársága 1961. október 17-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 7/118. őrzési egység
Az MSZMP Politikai Bizottsága 1979. szeptember 18-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 5/781. őrzési egység
Az MSZMP Politikai Bizottsága 1985. december 29-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 5/959. őrzési egység

IRODALOM

Balogh Gyula–Móricz Lajos: *Honvédelmi miniszterek, 1944–1990*. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1992. 99–101.
Kubinyi Ferenc: *Fekete lexikon 1945–1956*. Malomfalvi Kiadó, Budapest, 1994. 108–110.
Bölny József–Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004*. Ötödik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 361.